

2024-03-04

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: ALLM 2024/345

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till ju.L7@regeringskansliet.se

Diarienummer Ju2024/02572

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ BETÄNKANDET VISSA ÅTGÄRDER FÖR STÄRKT ÅTERVÄNDANDEVERKSAMHET OCH UTLÄNNINGS- KONTROLL, SOU 2024:80

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndighetens yttrande är avgränsat till de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Jämställdhetsmyndigheten gör följande bedömning av förslagen:

- Anser att förslaget om utökat informationsutbyte bör kombineras med åtgärder för att tillvarata brottsutsattas rättigheter och säkerställa skydd.
- Instämmer i utredningen bedömning att en utökad möjlighet att ta fingeravtryck på barn kan förbättra möjligheterna att identifiera barn som befinner sig i utsatthet.
- Anser att utredningens jämställdhetsanalys är bristfällig.

I övrigt har Jämställdhetsmyndigheten inga synpunkter.

Synpunkter enligt utredningens disposition

4 Utökat informationsutbyte

Personer som vistas i Sverige utan tillstånd kan vara utsatta för grova brott. Det kan till exempel röra sig om människohandel, människoexploatering, tvångsäktenskap, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i nära relation, eller våldsutsatta barn. Det är viktigt att brottsoffers rättigheter och behov av skydd tillvaratas innan en eventuell utvisning eller avvisning verkställs. Lagförslaget kan få konsekvensen att Polisen, Säkerhetspolisen och Migrationsverket får ökad kännedom om brottsutsatta personer som befinner sig utan tillstånd i Sverige. Det finns därmed behov av tydliga rutiner för hur information om misstanke om brottsutsatthet, behov av skydd, eller annan information kopplat till den brottsutsattes säkerhet, lämnas och hanteras på rätt sätt. Detta är särskilt viktigt gällande barn.

Exempelvis har personer utsatta för människohandel eller människoexploatering rätt till ett tillfälligt uppehållstillstånd (betänketid) för återhämtning och för att kunna ta ett informerat beslut om huruvida hen vill medverka i en förundersökning. Polisen

är en aktör som kan ansöka om betänketid för utsatta. Idag tillämpas inte betänketiden i den utsträckning som den bör¹. Det finns därmed behov av kunskapshöjande insatser inom Polisen om rätten till betänketid för personer som utsatts för människohandel eller människoexploatering.

Även personer utsatta för andra brott kan ha rätt till stöd och skydd i egenskap av brottsoffer, samt tillfälligt uppehållstillstånd i egenskap av bevisperson.

7.8 Sänkt åldersgräns för att ta upp fingeravtryck i vissa fall

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i utredningens bedömning att den utökade möjligheten att ta fingeravtryck på barn kan förbättra möjligheterna att identifiera barn som befinner sig i utsatthet, t.ex. försvunna barn, barn som utsatts för människohandel, hedersrelaterat våld och förtryck, eller annan exploatering.

14.9 Övriga konsekvenser

Utredningen hade i uppdrag att utföra en jämställdhetsanalys av förslagen. Den analys som utredningen gjort är dock bristfällig. Utredningen konstaterar att eftersom förslagen är utformade för att tillämpas både på kvinnor och män får förslagen inga konsekvenser för jämställdheten. Även om en lag är könsneutral kan dess tillämpning få olika konsekvenser för kvinnor och män. Det är dessa konsekvenser som behöver analyseras i en jämställdhetsanalys. Våldsutsatta i de kategorier vi nämner ovan är främst kvinnor och minderåriga. Det finns behov av en analys för att kunna förebygga de eventuella risker som kan drabba främst de grupperna om lagförslagen antas.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lise Tamm
Generaldirektör

Paulina Bolton
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Berit Jernberg och chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.

¹ Jämställdhetsmyndigheten (2024) Arbete mot prostitution och människohandel i Sverige 2024.